այլ՝ ուղղելով «մայիս»։ — Անձեռնարկելի է «աւգոստոսը՝» վերոյիշեալ պատճառաւ։ — Քրոնիկոնի «հոկտեմբերին» դէմ եթէ ուղղագոյն հին օրինակ մի չկարենանք գտնել, «յունուարի» հետ դասելի է։ — Իսկ և «դեկտեմբերն» ուղղելի է «դեկեմբեր՝» ըստ ճիշդ և հնագոյն ընթերցուածոյ Շիրակունւոյն։

ՀԱՑՈՒՆԻ

Պ. ՎԱՀՐԱՄ ՍՎԱՃԵԱՆ

ՀԱՅ ԵՐԱԺԻՇՏ

—

Պարիսու լրագիրք փետրուարի առաջին օրերուն մէջ կը ծանուցանէին՝ որ «հայ երիտասարդ դաշնակահար մը Պ. Վահրամ Սվաճեան, աշակերտ Վենետկոյ[1] և Վիեննայի երաժշտանոցաց, յետ յաջող նուագահանդիսական պտոյտներու յԱնգղիա, 'ի Գերմանիա և 'ի Զուիցերիա, 'ի Պարիս ևս եկեր էր և փետրուար 9ին Էրար սրահին մէջ նուագահանդէս մը պիտի տար, առաջին մասը արևմտեան երաժշտութեամբ, երկրորդը՝ հայկական երաժշտութեամբ, որ իրեն սեպհական ուսումնասիրական ճիգն ըրած էր»։ Միանգամայն կը յաւելուին գովեստներ երաժշտին տաղանդին վրայ։

Եւ ահա Գաղղիոյ մայրաքաղաքին մէջ ևս, ուր կը դիմեն ամենայն երաժշտական հանճարներ, և ուր հարկ էր մասնաւոր աջողակութիւն մը և խրախոյս ունենալ հասարակութեան ներկայանալու համար, Պ. Վահրամ Սվաճեան ունեցաւ երկուքն ալ լիովին արդեամբք։

Փետրուար 10ի Temps լրագրին թատերական տեղեկութեանց մէջ կը կարդանք հետևեալ տողերը.

«Պ. Վահրամ Սվաճեան հայ երիտասարդ դաշնակահարը, որուն նուագահանդէսը քիչ օր առաջ ծանուցինք, երէկ երեկոյ զայն կատարեց գերազանցապէս ազնուաշուք և բազմաթիւ ունկնդրաց առջև։

Նուագահանդիսին առաջին մասը կը կազմէին ընտիր դասական (classique) կտորներ, Բէտովէնի Սօնաթ մը, Շումանի արաբական մը և Լիսցի՝ Սուրբ Փրանկիսկոս Պաւղայեցի քայլելով ալեաց վրայ, որոնք ցըցուցին Պ. Սվաճեանի արհեստական ամենաչքնաղ յատկութիւնքը։

Հայկական երգերուն մէջ, զորս ժողվեր և դաշնակի վերածեր էր և որոնք ծրագրին երկրորդ մասը կը կազմէին, երիտասարդ երաժիշտը եռանդագին ծափահարութիւնք ունեցաւ զմայլեալ հասարակութենէն, որ յուզուեր էր այդ փափուկ և միանգամայն զգայուն երաժշտութենէն»։

Մեզ համար կրկին ուրախանալու մեծ նիւթ կայ, նախ Պ. Վահրամ Սվաճեան հայ դաշնակահարին լիովին յաջողութեանը վրայ, երկրորդ հայկական երաժշտութեան գըտած յուզեալ ընդունելութեանը համար։ Այսպէս ահա նոր ասպարէզ մը կը բացուի հայ երիտասարդ երաժշտաց ուսումնասիրելու ազգային երգեցողութիւնքը, ոչ միայն ժողովրդականքը՝ այլ և եկեղեցականքը, յորս կը գտնուին արհեստի հիանալի կտորներ, որք թէ առանց փոխուելու վերածուին եւրոպական ներդաշնակութեան կանոնաց, նոր և գեղեցիկ երաժշտութիւն մը պիտի կազմեն սեպհական կնիքով մը։

1. Պ. Վահրամ Սվաճեան, աշակերտ Մուրատ-Ռափայէլ վարժարանի, ուր տարուան ժամանակ՝ սկսեալ 1877էն՝ դաշնակահարութեան և ներդաշնակութեան առաջին տարիները ըրած է 'ի Վենետիկ, ընդ ուղղութեամբ ասպետ Նիկողայոս Քոքոնի, նշանաւոր երգագիր 'ի քաղաքիս, որ ցարդ զմայլմամբ և սիրով կը յիշէ Պ. Վ. Սվաճեանի առաջնոյ կարգի կարողութիւնը։

digitised by A.R.A.R.@